

[A. M. Hansen.]

blive forplumret, fordi vi skal tale om Danmarks Forfatning. Nej, dette Spørgsmaal forplumrer ikke Valgdagen, det vil give Vælgerne en klar Forstaaelse af, at vi netop i det Tidehverv, hvori vi staar, ved Overgangen fra gammelt til nyt, skal skabe saadanne Rammer om vort Forfatningsliv, at Folkets Skæbne lægges helt og fuldt i Folkets egen Haand. Vær overbevist om, ærede Medlem og Ordfører for Partiet Venstre, at Valgdagen forplumrer ikke her, nej, her vil være en klar Skillelinie mellem dem i det danske Folk, som siger, at der skal skabes en Forfatning, saadan at Folket bliver selvbestemmende helt og fuldt i dets egne Sager, og de andre. Saa vil der blive Liv over den kommende Valgdag, og det vil være trist for dem, der staar udenfor.

Valdemar Thomsen: Det Spørgsmaal, som alvorligt tænkende Vælgere og Rigsdagsmænd er optaget af i Forbindelse med de Ændringer af Rigets Grundlov, som formentlig nu skal foretages, er, om det vil lykkes at finde en Form, der ikke alene kan afbøde de Vanskeligheder, som de hidtidige Forfatningsbestemmelser har forvoldt, Konflikt mellem de to Ting o. lign., men som samtidig, og det er ulige vigtigere, kan overvinde den Krise, som Parlamentarismen og Folkestyret er inde i. Og den Side af Sagen klares nu ikke, som det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch forsøgte i Gaar, med en overlegen Bemærkning om, at jeg mobiliserer Grovheden for at gøre Indtryk i Betænkningen. Nej, dèr tror jeg at Sandheden langt snarere er den, som det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen gav Udtryk for, at vi staar i et Tidehverv. Det gælder ogsaa i høj Grad paa dette Omraade. Og derfor spørges der, spørges med bange Anelser, jeg tror ogsaa af det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, maaske i Stilhed: Er det muligt at gøre Folkestyret jævnyrdigt med andre Systemer, saaledes at vort Land ikke distanceres paa en Maade, der kan bringe vor Selvstændighed som Nation i Fare? Forudsætningen for, at vi kan blive jævnyrdige med andre, siger de Konservative i Kommissionsbetænkningen, er et handlehurtigt Folkestyre, hvor Magt og Ansvar følges ad. Og man tilføjer: Det er, naar Statens og Folkets Interesser skal varetages, nødvendigt, at Regeringens Udøvere kan handle og handle hurtigt. Det samme understregede jeg i mit Indlæg ved første Behandling af Lovforslaget, men jeg pointerer som noget lige saa, ja, mere vigtigt, at der gennem konkrete Forfatningsbestem-

melser sættes en Stopper for det Misbrug af den frie Forfatning, som finder Sted, for at man kan komme ind paa en ren Linie i Administration og i Lovgivningsarbejde. Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch sagde i sin Tale i Gaar, at det lyder godt med den rene Linie i offentlig Administration og Lovgivningsarbejde, men, tilføjede det ærede Medlem, det falder forfærdelig tyndt ud, naar man ser det ærede Medlems Ændringsforslag. Hvis det er Tilfældet, kan Aarsagen maaske søges for det første i, at det ærede Medlem har Modvilje mod at gaa med til det, han i Gaar udtrykte ved „at muge ud“, og maaske ogsaa dette, at vi ikke til Raadighed har haft den sagkyndige Hjælp, som har bistaaet Flertallet. Noget egentlig mærkbart Udslag har mit Raad eller min Advarsel ikke haft, idet min Gruppens Ændringsforslag, som gælder dette Omraade, alle er afvist af Flertallet.

Da jeg tillægger Spørgsmaalet afgørende Betydning i den foreliggende Situation, kan jeg ikke undlade, forinden endelig Beslutning tages, at uddybe Problemet en Smule nærmere. Maa jeg allerførst sige, at den forfatningsmæssige Forudsætning, som de Konservative opstiller for, at Statens og Folkets Interesser kan varetages paa en god Maade, for længst, nemlig med Landstingsvalget 1936, er opfyldt. Hin mindeværdige 15. Spetember 1936 fik Regeringen den hele Magt og det fulde Ansvar, med eet Slag fik den Mulighed for at handle hurtigt og resolut. Men maa jeg spørge: Har disse fuldstændig ændrede Forhold gjort os mere jævnyrdige med andre politiske Systemer? Er der sket Ændringer? Er der handlet resolut paa det afgørende økonomiske Omraade, for Eksempel med Hensyn til Landbrugskrisen og med Hensyn til Arbejdsløsheden? I saa Fald ikke til det bedre, tværtimod. Snakket er der, men handlet er der ikke. Og naar det er saadan, trods det at Forudsætningen for, at det kan ske, er opfyldt, maa det virkelig ved denne Lejlighed være betimeligt at rejse Spørgsmaalet om, hvilke Fejl der skal rettes, for at Statsstyret kan blive præget af det, som maa være Grundforudsætningen for Demokratiet: Gensidighed og Tillid, Vilje til at give Erhvervene lige Indtjeningsmuligheder, et Styre, præget af, at det er almene Interesser, Statsinteresser, Hensynet til Helheden, som er afgørende for den Politik, der føres. En af Demokratiets største Skavanker og dermed efter min Mening den største Hindring for, at Folkestyret kan fungere paa en tidsvarende og tilfredsstillende Maade, er det, vi med en Del af vore Ændringsforslag